

Wie komt voor hoofdhuidkoeling in aanmerking?

Aanvankelijk werd het vooral bij vrouwen met borstkanker toegepast, tegenwoordig ook steeds meer bij andere soorten kanker en bij mannen. Bij enkele zeldzame aandoeningen waarbij koude vermeden moet worden mag het niet toegepast worden. Verder zijn sommige artsen en verpleegkundigen van mening dat hoofdhuidkoeling niet toegepast zou moeten worden bij aanvullende (adjuvante) chemotherapie. Omdat er een theoretisch risico is dat door hoofdhuidkoeling, indien er in de hoofdhuid kwaadaardige cellen aanwezig zijn, deze niet optimaal behandeld worden. Daarom wordt hoofdhuidkoeling ontraden bij de meeste patiënten met kwaadaardige bloed- en lymfklierziekten. Uitzaaïngen in de hoofdhuid zijn echter bij bijna alle andere soorten kanker zeldzaam. En hoewel hoofdhuidkoeling sinds tientallen jaren bij meerdere duizenden patiënten met deze andere soorten kanker bij aanvullende chemotherapie is toegepast, is er daarbij nog nooit een nadelige invloed op het ziekteverloop beschreven. In verreweg de meeste Nederlandse ziekenhuizen wordt hoofdhuidkoeling dan ook wel aangeboden bij aanvullende chemotherapie.

Haarverzorging bij chemotherapie en hoofdhuidkoeling

Door de chemotherapie kan het haar breekbaarder worden. Behandel het haar daarom voorzichtig; niet ruw droog wrijven, niet heet föhnen en zacht borstelen. Deze adviezen over haarverzorging bij chemotherapie en hoofdhuidkoeling zijn niet gebaseerd op onderzoek, maar slechts op indrukken uit de praktijk. Indien u uw haar wilt kleuren of permanent leg de kapper uw situatie uit en vraag zo min mogelijk schadelijke stoffen zoals waterstofperoxide te gebruiken.

Meer informatie

Voor een film over hoofdhuidkoeling, ervaringsverhalen van patiënten, een overzicht van de ziekenhuizen die hoofdhuidkoeling aanbieden en meer informatie over hoofdhuidkoeling en **Stichting Geef Haar een Kans** kunt u terecht op www.geefhaareenkans.info

Heeft u nog vragen mail naar info@geefhaareenkans.info

U kunt ons volgen via twitter

[@geefhaareenkans](https://twitter.com/geefhaareenkans)

Haarbehoud bij chemotherapie

Steun Stichting Geef Haar een Kans

De stichting is uw belangenbehartiger, streeft ernaar dat hoofdhuidkoeling wordt aangeboden aan alle patiënten die ervoor in aanmerking komen en om door middel van onderzoek de resultaten nog verder te verbeteren. Dit is alleen mogelijk als er voldoende financiële middelen beschikbaar komen. Daarvoor hebben wij dringend behoefte aan uw hulp. Steun ons met een financiële bijdrage op rekening **58.08.80.591** ten name van **Stichting Geef Haar een Kans**. Ook kleine beetjes helpen.

Hoofdhuidkoeling bij patiënten met kanker

VRAAG ERNAAR IN
UW ZIEKENHUIS

Stichting Geef haar een kans

Waarom hoofdhuidkoeling?

Chemotherapie leidt vaak tot haaruitval. Hoewel dit bijna altijd tijdelijk is, is het voor veel patiënten, zowel voor vrouwen als voor mannen, zeer belastend, en ook voor hun naasten. De verandering van het uiterlijk is erg heftig en kan de kwaliteit van leven negatief beïnvloeden.

Haarverlies maakt het ook voor de buitenwereld zichtbaar dat iemand ziek is. Door hoofdhuidkoeling tijdens chemotherapie kan haaruitval voorkomen of verminderd worden en daardoor positief bijdragen aan de kwaliteit van leven. Hoofdhuidkoeling wordt al sinds 1970 toegepast.

Hoe werkt hoofdhuidkoeling?

Haaruitval bij chemotherapie wordt veroorzaakt doordat de haarvormende cellen door de medicijnen (cytostatica) worden beschadigd. De haarproductie neemt hierdoor af waardoor een versmalling van het haar ontstaat en op die plek het haar kan afbreken. Hoofdhuidkoeling zorgt ervoor dat de doorbloeding van de haarwortels minder wordt, waardoor de haarvormende cellen minder cytostatica opnemen en deze daardoor minder beschadigd worden. Bovendien wordt door de lagere temperatuur de schadelijke werking van de cytostatica in de haarvormende cellen verminderd.

Hoe wordt hoofdhuidkoeling toegepast?

Hoofdhuidkoeling wordt toegepast door vóór, tijdens en enige tijd na het chemotherapie-infuus de hoofdhuid te koelen met een koelkap die op het hoofd wordt geplaatst. Deze kap is met slangen verbonden

aan het koelapparaat en wordt gekoeld door middel van koelvloeistof. De temperatuur van de hoofdhuid neemt hierdoor af tot ongeveer 15-25°C.

Voor de effectiviteit van hoofdhuidkoeling is het van groot belang dat de kap goed aansluit op het hoofd. Er bestaan daarom verschillende maten kappen.

Hoe lang duurt hoofdhuidkoeling?

Men is ongeveer 5 kwartier tot 2 uur langer in het ziekenhuis aanwezig dan wanneer geen hoofdhuidkoeling wordt toegepast. De hoofdhuidkoeling wordt een half uur vóór aanvang van het chemotherapie-infuus gestart en wordt voortgezet tot 45 à 90 minuten na het einde van het chemotherapie-infuus (dit wordt de nakoeltijd genoemd). Hoe lang de nakoeltijd precies is, is afhankelijk van het type chemotherapie dat gegeven wordt.

Hoe zijn de resultaten?

Bewezen is dat haaruitval als gevolg van chemotherapie door hoofdhuidkoeling voorkomen of in ieder geval verminderd kan worden. Ondanks hoofdhuidkoeling treedt in de regel toch enige haaruitval op. De resultaten variëren zeer sterk en zijn vooral afhankelijk van het soort chemotherapie en de dosis. Hoofdhuidkoeling wordt als succesvol beschouwd wanneer de patiënt dusdanig tevreden is met het haarbehoud dat er geen behoefte is aan het dragen van een pruik of andere hoofdbedekking. Uit recente Nederlandse onderzoeksresultaten blijkt dat het succespercentage van hoofdhuidkoeling gemiddeld ongeveer 50% is. Bij sommige soorten kuren wordt veel vaker succes gezien. Bij andere kuren echter zo weinig succes dat hoofdhuidkoeling bij die kuren niet geadviseerd wordt. Op de website www.geefhaareenkans.info vindt u de recente resultaten bij de verschillende soorten, steeds veranderende, chemotherapie onder het kopje effectiviteit.

Hoe wordt hoofdhuidkoeling verdragen?

In het algemeen wordt hoofdhuidkoeling goed verdragen. Het is wel sterk persoonsafhankelijk. Vooral de eerste 10 tot 15 minuten worden vaak als koud en onaangenaam ervaren (zorg dan voor afleiding), maar daarna treedt gewenning op en wordt hoofdhuidkoeling door de meeste patiënten goed verdragen. Sommige patiënten hebben last van hoofdpijn. Met paracetamol kan dit meestal verholpen worden. Andere bijwerkingen treden nauwelijks op en zijn niet ernstig.